

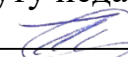
**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально- наукового
інституту педагогіки і психології

проф. Світлана КОНДРАТЮК
«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика роботи практичного психолога

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053Психологія

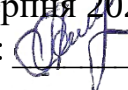
Освітньо-професійна програма Практична психологія першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

денної та заочної форми навчання

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту педагогіки і психології
«28» серпня 2024 р.

Голова: Юлія БОНДАРЕНКО
д. пед. наук, професор

Суми - 2024

Розробники:

1. Єрмакова Н.О., кандидат психол. наук, доцент, доцент кафедри психології

Робоча програма дисципліни затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

С.Б.Кузікова, д. психол. н., професор

«28» серпня 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4,5	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Обов’язкова	
		Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр	
8-й		8-й	
Лекції			
22 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		6 год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Самостійна робота			
87 год.		121 год.	
Консультації: год.			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – <u>135</u>			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів узагальненої системи знань щодо професії психолога та особливостей його професійної діяльності в організаціях та на виробництві за різними напрямками роботи. Вивчення даного курсу сприятиме формуванню у студентів системи основних понять практичної психології, надасть можливість сформулювати загальне уявлення про професію психолога, сприятиме розвитку професійної мотивації та формуванню професійно значущих якостей майбутніх психологів.

Завдання курсу:

- **методичні:** навчити студентів сучасному науковому розумінню й правильній оцінці теоретичних знань та практичних підходів до методики роботи практичного психолога у різних галузях психології; ознайомлення з основними методами та методиками роботи практичного психолога у різних галузях психології та набуття навичок їх використання у практичній діяльності;
- **пізнавальні:** засвоєння студентами основних знань про узагальнену характеристику професії практичного психолога, освітньо-кваліфікаційні вимоги до спеціалістів у галузі практичної психології, основні вимоги до особистості практикуючого психолога, основні шляхи формування особистісних якостей майбутніх фахівців; розуміння студентами основних знань про психологічні особливості організації роботи практичного психолога за різними напрямками професійної діяльності;
- **практичні:** набуття студентами умінь і навичок здійснення професійної діяльності практичного психолога організації чи підприємства за різними напрямками; формування у студентів особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків в майбутній професійній діяльності.

Освітньо-професійною програмою Практична психологія визначено формування у студентів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності, для формування яких використовується навчальна дисципліна «Методика роботи практичного психолога»:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Оскільки **предметом** вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів узагальненої системи знань щодо професії психолога та особливостей його професійної діяльності в організаціях та на виробництві за різними напрямками роботи, розвиток їх професійної мотивації та формування професійно значущих якостей, курс «Методика роботи практичного психолога» ґрунтується на знанні таких попередньо вивчених курсів, як: «Психологічна служба в системі освіти», «Життєві кризи особистості», «Психологія саморозвитку», «Психологія праці», і таких попередньо засвоєних компетентностях:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати дослідження, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Перелік результатів навчання, необхідних для опанування дисципліною, які формувалися під час вивчення попередніх курсів:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

3. Результати навчання за дисципліною

Освітньо-професійною програмою **Практична психологія** визначені наступні **загальні програмні результати навчання (ПРН)**, для формування яких використовується навчальна дисципліна «Методика роботи практичного психолога»:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань: аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Роль навчальної дисципліни «Методика роботи практичного психолога» у досягненні програмних результатів:

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН 1. Використовувати теоретичні знання з методики організації роботи практичного психолога в різних психологічних службах (системи освіти, охорони здоров'я, організаціях, на виробництві тощо).

РН2. Застосовувати різні методи і засоби психодіагностичної, психокорекційної, розвивальної, психопрофілактичної, просвітницької, реабілітаційної роботи психолога з особами різного віку з метою розв'язання та попередження їх психологічних проблем.

РН 3. Знати Етичний кодекс психолога, здійснювати професійні завдання, спираючись на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

РН 4. Розуміти вимоги до особистості практичного психолога та шляхи вдосконалення його професійних якостей та здібностей; мати сформовану мотивацію до процесу професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку; самостійно розвивати необхідні професійно значущі якості.

РН 5. Знати основні сфери діяльності та проблеми сучасної практичної психології. Розуміти форми професійної взаємодії практичних психологів.

РН 6. Знати нормативну документацію практичних психологів, особливості планування діяльності та ведення документації.

РН7. Знати психологічні особливості дітей з особливими освітніми потребами, володіти навичками здійснення їх психологічного супроводу.

РН8. Володіти навичками самоаналізу, самоорганізації, саморегуляції та збереження власного психологічного здоров'я на користь особистісного зростання.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Студент має глибокі, міцні і системні знання з усього теоретико-практичного курсу, може чітко сформулювати основні напрямки курсу, використовуючи професійну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом методики роботи практичного психолога, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Студент самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань, вміє застосовувати здобуті знання у практичній діяльності. Усі передбачені програмою навчання навчальні завдання студентом виконані раціонально і аргументовано, якість їх виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
82-89	Студент має міцні ґрунтовні знання з навчальної дисципліни, вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, формулює висновки, але допускає незначні огріхи у порівняннях, застосуванні теоретичних знань на практиці. Студент має стійкі навички виконання практичного завдання, але може допустити неточності при їх виконанні. Усі передбачені програмою навчання навчальні завдання студентом виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
74-81	Студент повністю опанував програмовий матеріал, має сформовані практичні навички аналізу проблем методики роботи практичного психолога, але не може вийти за межі теми та заданих прикладів, не поєднує надану інформацію з іншими психологічними знаннями та навичками. При застосуванні знань на практиці, узагальненні і систематизації навчальної інформації, студент допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків. Практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані на вищому за середній, деякі – на високому рівні. Всі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі з виконаних завдань можуть містити помилки.

64-73	Студент опанував основні теми курсу, знає основні поняття навчального матеріалу, відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, має уявлення про основні методи діагностики, профілактики та корекції соціально-психологічних явищ, які є предметом діяльності практичного психолога, передбачених програмою курсу, але його знання мають загальний, подекуди - поверховий характер, іноді не підкріплені практичними прикладами. Пробіли у знаннях не носять істотного характеру, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані. Замість чіткого термінологічного визначення студент може теоретичний матеріал пояснювати на побутовому рівні та обмеженому життєвому досвіді. Має недоліки в застосуванні практичних вмінь. Студент має елементарні, нестійкі навички виконання завдання, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань ним виконано, деякі види завдань виконані з помилками.
60-63	Студент засвоїв основні теми навчального курсу на поверховому рівні, відтворення навчального матеріалу можливе лише на рівні запам'ятовування. Орієнтується в основних поняттях дисципліни, однак допускає суттєві помилки. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Планує та виконує частину практичних завдань за допомогою викладача. Багато навчальних завдань, що передбачені програмою навчання, не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Студент має фрагментарні знання за обсягом менше половини навчального матеріалу. Не володіє термінологією, понятійний апарат не сформований. Не спроможний викласти програмний матеріал. Словниковий запас професійних понять не дає змогу оформити ідею. Відсутні сформовані уміння та навички. Виконує лише елементи практичного завдання, потребує постійної допомоги викладача. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості оволодіння навчальною дисципліною.
1-34	Студент не засвоїв програмового матеріалу, під час відповіді допускаються суттєві помилки; відсутні сформовані уміння та навички; виконує лише елементи практичного завдання, потребує постійної допомоги викладача. Всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призводить до будь-якого значимого підвищення якості оволодіння

	навчальною дисципліною.
--	-------------------------

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль							Разом	Сума	Підсум-ковий	Загальна сума
Розділ 1			Розділ 2				40	75	25	100
Т. 1.1	Т. 1.2	Т. 1.3	Т. 2.1	Т. 2.2	Т. 2.3	Т. 2.4				
Поточний контроль										
5	7	7	5	6	5	5				
Контроль самостійної роботи							35			
4	4	6	5	5	5	6				

Т 1.1, 1.2, 1.3 ... 2.4 – теми розділів

Відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол №10 від 27 квітня 2020 року), затвердженого наказом №178 від 27 квітня 2020 року при оцінюванні результатів навчання з дисципліни можливо перезарахування балів за

результатами неформальної та/або інформальної фахової активності студентів (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, написання статей, участь в конкурсах студентських робіт, олімпіадах, тощо) що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні.

Політика дисципліни

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу академічної доброчесності [[Кодекс академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка](#)].

Окреслимо його основні складові.

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/ покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Академічна доброчесність

У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти робота оцінюється на мінімальний бал.

5. Засоби діагностики результатів навчання.

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ ім. А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015); Положення «Порядок організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка» (протокол №11 від 25.05.2020).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до практичного заняття, рівень засвоєння знань з конкретної теми предмету «Методика роботи практичного психолога». Для поточного контролю використовуються наступні форми перевірки засвоєних знань: усні опитування; обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних практичних завдань (розроблення презентацій) та завдань самостійної роботи; самооцінювання-рефлексія; понятійний контроль; групова дискусія; аналіз та вирішення професійно-зорієнтованих практичних завдань та кейсів.

Семестровий контроль – екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Практична психологія системи освіти.

Тема 1. Зміст та основні форми організації психологічного супроводу дошкільників.

Основні форми організації психологічного супроводу дошкільників в умовах закладів дошкільної освіти, розвивальних центрів, закладів раннього дитячого розвитку. Створення сприятливих соціально-психологічних умов для збереження і зміцнення психічного здоров'я, успішного навчання і розвитку дошкільників. Психологічний супровід адаптаційного періоду дошкільників. Здійснення підготовки дошкільників до навчання у школі. Робота психолога у інклюзивних групах та з дошкільниками з ООП. Робота психолога у ІРЦ. Робота з дітьми, які постраждали внаслідок російсько-української війни, мають певний травматичний досвід. Підвищення психологічної культури батьків, дітей і вихователів.

Особливості планування, підготовки психологічних програм та звітності психолога ЗДО. Види планів. Вимоги до підготовки корекційних та просвітницько-профілактичних психологічних програм. Особливості підготовки звітності психолога. Картки особистості. Журнали звітності роботи психолога.

Тема 2 Практична психологія у сферах шкільної та позашкільної освіти.

Особливості планування, підготовки психологічних програм та звітності психологів освітніх закладів (шкіл, закладів позашкільної освіти, установ середньої спеціальної та додаткової освіти, ЗВО, соціально-педагогічних установ (притулків, дитячих будинків, педагогічних і медико-соціальних службах і центрів). Індивідуальні картки. Журнали звітності роботи психолога школи та інших освітніх установ. Основні форми організації психологічного супроводу учасників навчально-виховного процесу у сфері закладів освіти. Діагностично-корекційна та консультативно-просвітницька робота психолога з покращення готовності першокласників до школи; молодших школярів 4-х класів до переходу до середньої ланки школи; учнів 9х класів до навчання у старшій школі. Супровід адаптації учнів до освітнього процесу (1, 5, 10 класи). Здійснення психологічного супроводу учнів при підготовці та в процесі проходження державної підсумкової атестації (ДПА, 4, 9 класи) та зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО, 11 класи). Профілактика девіантної та делінквентної поведінки неповнолітніх. Формування в учнів навичок здорового способу життя. Забезпечення психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Робота з дітьми, які постраждали внаслідок російсько-

української війни або мають травматичний досвід. Підвищення психологічної культури батьків учнів, педагогів.

Особливості планування, підготовки психологічних програм та звітності психолога. Види планів. Вимоги до підготовки корекційних та просвітницько-профілактичних психологічних програм. Особливості підготовки звітності психолога. Картки особистості. Журнали звітності роботи психолога.

Тема 3. Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи психолога освіти. Психолого-педагогічний консилиум.

Місце психолого-педагогічної експертизи в системі психологічної служби в школі. Діагностична експертна діяльність шкільного психолога. Психологічний діагноз та психологічний прогноз. Експертиза психологічного інструментарію. Предметні види психолого-педагогічної експертизи. Психолого-педагогічна експертиза особливостей психічного розвитку аномальних дітей. Диференціальна діагностика розумової відсталості від подібних з нею станів. Психолого-педагогічна експертиза молодших школярів «групи ризику». Психолого-педагогічна експертиза підлітків та осіб юнацького віку «групи ризику». Психолого-педагогічна експертиза здібностей та обдарованості. Психологічна оцінка ефективності діяльності вчителя. Психологічна експертиза навчально-дидактичних матеріалів. Психологічна експертиза освітніх проектів.

Значення психолого-педагогічних консилиумів у роботі практичного психолога. Завдання консилиуму: виявлення характеру і причин відхилень у поведінці і навчанні учнів; розробка програми виховних заходів з метою корекції проблем у поведінці; розробка програми подолання складних конфліктних ситуацій. Види консилиумів: первинні, планові, заключні, позапланові. Склад консилиуму: психолог, класний керівник, учителі-предметники, медична сестра.

Розділ 2. Психологічна служба в медичній, соціальній, військовій, організаційній та інших сферах

Тема 4. Методика роботи психологічної служби системи охорони здоров'я.

Характеристика закладів охорони здоров'я різних типів. Основні функції психології у медицині. Завдання, функції практичного психолога в закладах охорони здоров'я різних типів. Організаційні аспекти, нормативна база, напрямки роботи психологів сфери охорони здоров'я. Психологічна допомога як підтримка пацієнтів медичних закладів. Методологічні аспекти Найчастіші приводи звернень лікарів до спеціалістів психологічних служб.

Реабілітаційна робота психолога при подоланні негативних психологічних наслідків війни, аварій, травм, природних катаклізмів в умовах медичних закладів. Психологічна робота з нормалізації психічного стану, поновлення порушених психічних функцій постраждалих у критичних та екстремальних життєвих ситуаціях (посттравматичний синдром, поранення, інвалідизація). Сприяння відновленню втрачених, внаслідок переживання екстремальних подій, непродуктивного переживання життєвої кризи, психічних можливостей,

ментального здоров'я постраждалих. Робота з людьми з інвалідністю та їх родинами в системі служби охорони здоров'я. Психологічні аспекти допомоги на різних стадіях переживання втрати. Психологічна допомога під час паліативного лікування.

Тема 5. Психологічна служба в службах соціально - психологічної допомоги.

Психологічна служба в центрах сім'ї та молоді, центрах зайнятості населення, соціальних службах. Психологічна служба центрів допомоги населенню в екстремальних випадках. Психологічна служба центрів телефонного консультування. Основні принципи роботи Телефону Довіри (ТД) та етичний аспект телефонної допомоги. Правила спілкування з абонентом. Психотехніки телефонного консультування. Правила надання екстреної психологічної допомоги. Моделі побудови бесіди у практиці телефонного консультування. Техніка активного слухання і прийоми консультування. Зворотній зв'язок. Проміжні прийоми. Завершення телефонної бесіди. Профорієнтаційні психологічні центри. Психологічні експертні служби при медичних, освітніх, правоохоронних закладах. Геронтопсихологічні служби. Організація роботи психолога у будинках для людей похилого віку. Методологічні аспекти роботи з людьми з інвалідністю та їх родинами в системі соціальних служб. Допомога клієнтам центрів соціально-психологічної допомоги у встановленні конструктивних міжособистісних стосунків з окремими людьми та соціальними групами.

Тема 6. Методика роботи психологічної служби у силових структурах.

Нормативна база, що регламентує діяльність у силових структурах. Психологічна служба у Збройних Силах України. Основні завдання та напрямки психологічного забезпечення. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України. Функції та завдання практичних психологів, які працюють у закладах виконання покарань. Особливості функціонування психологічної служби в органах внутрішніх справ - структура психологічної служби, правові аспекти функціонування. Психологічна служба в МНС. Екстремальні ситуації як феноменологічне поле діяльності співробітників психологічної служби МНС. Психологічне забезпечення в структурі пенітенціарної служби.

Тема 7. Методика роботи психолога в організаціях та спортивних установах.

Витоки виникнення психологічних служб в організаціях. Мета діяльності психологічних служб в організаціях і тенденції їх розвитку. Особливості функціонування психологічних служб в організаціях. Особливості функціональних обов'язків психолога і положення про психологічну службу в організації. Цілі і завдання психологічної служби на виробництві. Основні підходи до психологічної оцінки і прогнозу властивостей суб'єктів праці і показників результативності трудової діяльності. Психологія організації праці в цілях управління трудовою мотивацією. Психологічне консультування працівників з питань їх службової діяльності та особистих проблем.

Види діяльності та особливості роботи психолога в спортивних установах. Психодіагностика в спорті. Психологічний супровід команди. Тренінгові заняття для команди. Індивідуальний психологічний супровід спортсмена. Вимоги до кваліфікації спортивного психолога. Особливості спільної діяльності спортивного психолога і тренера.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	у тому числі						у тому числі					
	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. Практична психологія освіти.												
Тема 1.1. Зміст та основні форми організації психологічного супроводу дошкільників.	18	2	4			12	15	1	1			13
Тема 1.2. Практична психологія у сферах шкільної та позашкільної освіти.	20	4	4			12	15	1	1			13
Тема 1.3. Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи психолога освіти. Психолого-педагогічний консиліум.	19	2	2		2	13	25				2	23
РОЗДІЛ 2. Методика роботи психолога в медичній, соціальній, військовій, організаційній та інших сферах.												
Тема 2.1. Методика роботи психологічної служби системи охорони здоров'я.	20	4	4			12	20	1	1			18
Тема 2.2. Методика роботи психолога в службах соціально-психологічної допомоги.	20	4	4			12	20	1	1			18

Тема 2.3. Методика роботи психологічної служби у силових структурах	20	4	4			12	20	1	1			18
Тема 2.4. Методика роботи психолога в організаціях та спортивних установах.	18	2	2			14	20	1	1			18
Разом	135	22	24		2	87	135	6	6		2	121

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Зміст та основні форми організації психологічного супроводу дошкільників.	2	1
2	Практична психологія у сфері шкільної та позашкільної освіти.	4	1
3	Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи психолога освіти. Психолого-педагогічний консилиум.	2	-
4	Методика роботи психологічної служби системи охорони здоров'я.	4	1
5	Методика роботи психолога в службах соціально-психологічної допомоги.	4	1
6	Методика роботи психологічної служби у силових структурах.	4	1
7	Методика роботи психолога в організаціях та спортивних установах.	2	1
Разом		22	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН

1	Зміст та основні форми організації психологічного супроводу дошкільників.	4	1
2	Практична психологія у сфері шкільної та позашкільної освіти.	4	1
3	Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи психолога освіти. Психолого-педагогічний консилиум.	2	-
4	Методика роботи психологічної служби системи охорони здоров'я.	4	1
5	Методика роботи психолога в службах соціально-психологічної допомоги.	4	1
6	Методика роботи психологічної служби у силових структурах.	4	1
7	Методика роботи психолога в організаціях та спортивних установах.	2	1
Разом		22	6

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Зміст та основні форми організації психологічного супроводу дошкільників.	12	13
2	Практична психологія у сфері шкільної та позашкільної освіти.	12	13
3	Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи психолога освіти. Психолого-педагогічний консилиум.	13	23
4	Методика роботи психологічної служби системи охорони здоров'я.	12	18
5	Методика роботи психолога в службах соціально-психологічної допомоги.	12	18
6	Методика роботи психологічної служби у силових структурах.	12	18
7	Методика роботи психолога в організаціях та спортивних установах.	12	18
Разом		87	121

Індивідуальні завдання

За підсумками вивчення курсу «Методика роботи практичного психолога в галузі» студенти оформлюють ІНДЗ у вигляді: 1) Мультимедійної презентації у Power Point та 2) тез доповіді щодо роботи психолога в будь-якій галузі за визначеною проблематикою (галузь та проблематику студент обирає самостійно, з нижчеперелічених). Матеріали мають містити: 1) постановку проблеми; 2) методи дослідження; 3) план роботи; 4) стратегії роботи, можливі шляхи корекції, розвитку, профілактики тощо.

Матеріал має бути викладений науковим стилем від третьої особи. Представлений в електронному варіанті, надрукований з урахуванням наступних вимог: шрифт Times New Roman, розмір 14 кегель, інтервал 1,5; поля – зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм.

Загальна тематика ІНДЗ

1. Особливості організації, планування роботи дошкільної психологічної служби.
2. Особливості організації, планування роботи шкільної психологічної служби.
3. Психолого-педагогічний консиліум як форма роботи практичного психолога освіти.
4. Психолого-педагогічна експертиза як форма роботи практичного психолога освіти.
5. Технології групової психологічної роботи з педагогами, батьками, учнями
6. Організаційні аспекти, нормативна база, напрямки роботи Центрів психологічної служби для молоді
7. Телефон довіри: методологічні, методичні та організаційні аспекти діяльності психолога.
8. Методологічні аспекти роботи з особами з інвалідністю та їх родинами.
9. Організація роботи психолога у будинках для людей похилого віку.
10. Психологічна служба промислових підприємств, організацій малого та середнього бізнесу, державних установ.

10. Організація та особливості роботи психолога в системах збройних сил України.

11. Організація психологічної служби в органах внутрішніх справ.

12. Діяльність практичного психолога в галузі психології здоров'я.

13. Діяльність практичного психолога в галузі спорту.

14. Методика роботи психолога в організаціях.

15. Реабілітаційна робота психолога при подоланні негативних психологічних наслідків аварії, виробничої травми, природних катаклізмів.

16. Реабілітаційна робота психолога при подоланні негативних психологічних наслідків травм війни.

17. Психологічні аспекти допомоги на різних стадіях переживання втрати.

18. Методика роботи психолога в медичних закладах з хворими під час паліативного лікування.

19. Методика роботи психолога з сім'ями військовослужбовців.

20. Реабілітаційна робота психолога при подоланні негативних психологічних наслідків війни у дітей.

21. Реабілітаційна робота психолога при подоланні негативних психологічних наслідків війни у дорослих.

22. Психологічна робота з нормалізації психічного стану внаслідок непродуктивного переживання життєвої кризи.

23. Психологічна робота з нормалізації ментального здоров'я особистості.

24. Психологічні аспекти допомоги особистості на різних стадіях переживання втрати.

25. Психологічна допомога під час паліативного лікування.

26. Психологія організації праці з метою управління трудовою мотивацією.

27. Психологічне забезпечення в структурі пенітенціарної служби.

28. Психологічний супровід спортивної команди.

29. Індивідуальний психологічний супровід спортсмена.

30. Особливості спільної діяльності спортивного психолога і тренера.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. *Актуальні питання геронтології і гериатрії у практиці сімейного лікаря: навч. посіб.;* За ред.: Ю.В. Вороненка, О.Г. Шекери, Л.А. Стаднюка. К. : Видавець Заславський О.Ю., 2015. 530 с.
2. *Алгоритм роботи військового психолога щодо психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу Збройних Сил України (методичні рекомендації)* / Міністерство оборони України, Наук.- дослід. Центр гуманітар. Проблем Збройних Сил України: Н.А. Агаєв, О.Г. Скрипкін, А.Б. Дейко, В.В. Поливаний, О.В. Евєрт. К.: НДЦ ГП ЗС України, 2016. 147 с.
Ел. ресурс: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/avp_book.pdf
3. Бітянова М. Дитина у школі: технології розвитку. К.: Главник, 2007. 143 с.
4. *Бондаренко О. Ф.* Психологічна допомога особистості. Харків: Фоліо, 1996. 236 с.
5. *Волгіна О. М.* Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці: посібник. К. : Ваіте, 2018. 36 с.
Електронний ресурс: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c8c9f561-1609-4734-b0b9-6a04043b8a2f/content>
6. *Воронова В. І.* Психологія спорту: навч. посіб. 3-тє вид., без змін. К. : Олімп. л-ра, 2017. 272 с.
7. *Діти та війна: навчання технік зцілення: посібник* / Авторський колектив: Інститут психічного здоров'я Українського Католицького Університету у партнерстві з Українським інститутом когнітивно-поведінкової терапії. Видавнича серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія». Опубліковано в рамках проекту Карітас України за підтримки Канадсько-Української Фундації. Львів: ТзОВ «Компанія «Манускрипт», 2014, 98 с.
Ел. ресурс: https://ipz.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/dity_fin_ispp-1.pdf
8. *Дуткевич Т. В., Савицька О.В.* Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 256 с. Ел. ресурс: <http://194.44.152.155/elib/local/sk756067.pdf>
9. *Іванова І.Б.* Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. К.: Логос, 2000. 87 с.
10. *Кацавець Р.С.* Пенітенціарна психологія. Навч. посіб. / Р. С. Кацавець. К.: Алерта, 2018. 110 с.
11. *Консультавання в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій* / авт. кол ; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с. Ел. ресурс: https://lib.iitta.gov.ua/718798/1/Konsultuvannya_2019.pdf
12. *Кузікова С., Зливков В., Лукомська С., Щербак Т., Котух О.* Психологічний супровід особистості в умовах війни: навч. посіб. Київ-Ніжин: Видавець П.П. Лисенко М.М., 2024. 260 с. Ел. ресурс: <https://emed.library.gov.ua/wp->

<content/uploads/tainacan-items/8476/110552/Psykholohichnyy-suprovid-osobystosti-v-umovakh-viyny.pdf>

13. *Практичний психолог у дошкільному закладі: Методичні рекомендації*. О.Є.Марінушкіна, Ю.О. Замазій. Х.: ХОНМІБО, 2004. 96 с.
14. *Основи практичної психології: Підручник* / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева. 3-е вид., стер. Київ: Либідь, 2006. 536 с.
https://www.academia.edu/31720115/ОСНОВИ_ПРАКТИЧНОЇ_ПСИХОЛОГІЇ_за_ред_В_Г_Панка_3_е_вид_К_Либідь_2006
15. *Основи психологічної допомоги: теорія та практика консультування: навч.посібник* / В.Г. Панок., Я.В. Чаплук, Я.Ф. Андрєєва / за заг.ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича: Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2019. 384 с. Ел. ресурс:
https://www.academia.edu/42197502/Основи_психологічної_допомоги_теорія_та_практика_психоконсультування_навч_посібник_В_Г_Панок_Я_В_Чаплук_Я_Ф_Андрєєва
16. *Організація та науково-методичне забезпечення діяльності психологічної служби і ПМПК/* за наук. ред. В.Г. Панка та І.І. Цушка. Електрон. дані. Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см Ел.ресурс:
<https://lib.iitta.gov.ua/106559/1/407.pdf>
17. *Перша психологічна допомога : посібник для працівників на місцях*. Київ: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017. 64 с.
Ел. ресурс:
<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9786176150787-ukr.pdf;jsessionid=85A568586F782E2F31C4ED666612F518?sequence=72>
18. *Психологія соціальної роботи: підручник /за ред. Ю. М. Швалба*. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 272 с.
19. *Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник* / наук. ред. та керівник проблем. групи Л. М. Вольнова. К. , 2012. 275 с.
Ел. ресурс:
http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12349/Volnova_psyhosoc.dopomoga%20u%20krizy.PDF?sequence=1

Додаткова:

1. Актуальні проблеми психолого-психіатричної та психотерапевтичної допомоги постраждалим внаслідок техногенних аварій та катастроф / С. І. Табачников, Є. Г. Гриневич, В. В. Домбровська, М. В. Маркова, А. В. Шубін, О. М. Лещенко, І. М. Башинська // Архів психіатрії. 2002. № 1. С. 5–8.
2. Закон України від 08.06.2000 р. № 1809–III «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

3. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна: монографія. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2023. 221 с.
Ел.ресурс: [https://opac.kpi.ua/estorage/i/Dity i viina 2022 VL Zlyvkov.pdf](https://opac.kpi.ua/estorage/i/Dity_i_viina_2022_VL_Zlyvkov.pdf)
4. Кияниця З. П. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник: у 2-х ч. Ч.1. Сучасні орієнтири та ключові технології. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. Ч. 2. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї і дитини / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, О. А. Виноградова [та ін.]. - К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
5. Методика «Діти і війна: навчання технік зцілення: протокол з діагностики та терапії ПТСР; опитувальник ПТСР у дітей» / Авторський колектив: Інститут психічного здоров'я Українського Католицького Університету у партнерстві з Українським інститутом когнітивно-поведінкової терапії. Видавнича серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія». Оpubліковано в рамках проекту Карітас України за підтримки Канадсько-Української Фундації. Львів: ТзОВ «Компанія «Манускрипт», 2014, 98 с.
Ел. ресурс: <https://www.mh4u.in.ua/ya-fahivecz-iz-psyhichnogo-zdorovya/metodyka-dity-i-vijna-navchannya-tehnik-zczilennya/>
6. Панок В. Г. Психологічна служба. Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012. 488с.
7. Психологічний супровід військовослужбовців, які виконують службово-бойові завдання в екстремальних умовах: методичні рекомендації / Я.В. Мацегора, І.В. Воробйова, О.С. Колесніченко, І.І. Приходько. Х. : НА НГУ, 2015. 69 с.
Ел. ресурс: [http://books.ndcnangu.co.ua/knigi/Metod rekom 2015 psykhol suprov d.pdf](http://books.ndcnangu.co.ua/knigi/Metod_rekom_2015_psykhol_suprov_d.pdf)
8. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями: Навчально-методичний посібник О. Дундук, А. Неурова, А. Романишин «та ін.». –Львів: НАСВ, 2021. 305 с.
Ел. ресурс: https://dovidnykmpz.info/wp-content/uploads/2022/02/Posibnyk-Indyvidual-na-robota-2021_compressed.pdf
9. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика [Текст]: Навч.посіб. 2-ге вид., перероб.і доп. К.: Знання, 2008. 574 с.

Інформаційні ресурси

1. http://library.iapm.edu.ua/metod_disc/pdf/4548_Psuxol_pr.pdf
2. http://pidruchniki.ws/11050519/psihologiya/navchalna_programa_kursu_praktichna_psihologiya
3. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pzpp/2010_12_5/165-172.pdf

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Нормативні документи МОН України
2. Підручники з психології для середньої та вищої школи
3. Практикуми з психології
4. Словники та енциклопедії з психології
5. Зображувальна наочність – схеми та таблиці
6. Аудіо наочність
7. Відео наочність
8. Мультимедійні презентації
9. Тестові завдання для комп